

محمد جعفری (قنواتی)

سطح تحصیلات

دارای دکتری فولکلور از دانشگاه دولتی دوشنبه تاجیکستان در سال ۲۰۰۸

سال و محل تولد

۱۳۳۷ بندر ماهشهر. خوزستان

سوابق علمی-اجرایی

عضو شورای علمی دانشنامه فرهنگ مردم از سال ۱۳۸۸
ویراستار علمی دانشنامه فرهنگ مردم از سال ۱۳۹۱
عضو شورای عالی علمی مرکز دائرةالمعارف بزرگ اسلامی

تالیفات

کتابها

- ۱- روایت‌های شفاهی هزار و یک شب، انتشارات علم، ۱۳۸۴
  - ۲- قصه‌ها و افسانه‌هایی از گوشه و کنار ایران، انتشارات رادیو، تهران، ۱۳۸۶
  - ۳- دو روایت از سلیم جواهری، انتشارات مازیار، تهران، ۱۳۸۷
  - ۴- جامع‌الحکایات، نسخه آستان قدس (تصحیح به همراه خانم دکتر پگاه خدیش) انتشارات مازیار، تهران، چاپ دوم ۱۳۹۱
  - ۵- قندان و نمکدان، لطیفه‌هایی از فرهنگ مردم ایران، انتشارات قطره، تهران، چاپ دوم ۱۳۹۳
  - ۶- مثنوی و مردم (به همراه سید احمد و کیلیان) انتشارات سروش، تهران، چاپ سوم ۱۴۰۰
  - ۷- جامع‌الحکایات نسخه کتابخانه گنج‌بخش پاکستان، انتشارات قطره، تهران، ۱۳۹۳
  - ۸- درآمدی بر فولکلور ایران، انتشارات جامی، تهران، چاپ ششم ۱۴۰۲
  - ۹- رساله راحة الارواح، تالیف محمد صادق وقایع‌نگار (تصحیح) انتشارات علمی و فرهنگی، تهران، چاپ دوم ۱۴۰۰
  - ۱۰- طومار نقالی شاهنامه (تصحیح و مقدمه و تعلیقات به همراه خانم دکتر زهرا محمدحسینی صغیری)، انتشارات خاموش، چاپ دوم ۱۴۰۰
  - ۱۱- شیرزاد و گلشاد، تصحیح و مقدمه، انتشارات موقوفات افشار، ۱۴۰۰
- مقاله‌ها
- ۱- «مقایسه افسانه نیت پادشاه در شاهنامه با روایت‌های دیگر»، مندرج در مجموعه مقالات همایش هزاره شاهنامه، به کوشش محمد جعفر یاحقی، انتشارات فرهنگستان زبان و ادب فارسی، تهران، ۱۳۹۲.
  - ۲- «جنگ‌نامه، نه حماسه»، مندرج در اسطوره بنیادها، جشن‌نامه دکتر ابوالقاسم اسماعیل‌پور، به کوشش محمد شکری، انتشارات چشمه، تهران، ۱۳۹۶

- ۳- «جنگ‌نامه سرایی در ایران»، مندرج در ارج خرد، جشن نامه استاد خالقی مطلق، به کوشش فرهاد اصلانی و معصومه پور تقی، نشر مروارید، تهران، ۱۳۹۶
- ۴- «ویژگی های هنر قصه‌گویی: طراز الاخبار، قدیم ترین کتاب آموزشی قصه‌خوانی»، فرهنگ مردم، شماره ۳۹، پاییز ۱۳۹۰، صص ۱۴-۸
- ۵- «هنر نقلی یا هنر اهل سخن»، کتاب ماه هنر، شماره ۱۵۷، مهر ۱۳۹۰، صص ۹۴-۹۹
- ۶- «پیش پرده و پیش پرده خوانی»، کتاب ماه هنر، شماره ۱۴۱، خرداد ۱۳۸۹، صص ۳۱-۲۴
- ۷- «جنبه‌های هنری در فتوت‌نامه سلطانی»، کتاب ماه هنر، شماره ۱۲۱، مهر ۱۳۸۷، صص ۲۷-۲۲.
- ۸- «گوشه‌هایی از هنر نقلی»، مجله هنر، شماره ۷۷، مهر ۱۳۸۷، صص ۱۲۷-۱۰۷
- ۹- «نوروز و ادبیات شفاهی»، کتاب ماه ادبیات، شماره ۱۲۶، فروردین ۱۳۸۷، صص ۱۳-۱۰.
- ۱۰- «تاملی در افسانه‌های عاشقانه و مقایسه آن‌ها با منظومه‌های عاشقانه»، ایران‌نامه، سال ۲۷، شماره ۴، زمستان ۲۰۱۲، صص ۲۲۵-۲۱۶
- ۱۱- «بررسی راست‌نمایی در سه داستان مثنوی»، مجله هنر، شماره ۷۳، پاییز ۱۳۸۶، ۱۹۱-۱۹۸.
- ۱۲- «افسانه‌های واقع‌گرا (رتالیستی) و خنده‌آور»، پژوهش‌نامه ادبیات کودک و نوجوان، شماره ۴۷، زمستان ۱۳۸۵، ۸۷-۸۲
- ۱۳- «فرهنگ عامه و باورها در آثار مولوی: مولوی و فرهنگ عامه»، فرهنگ مردم، شماره ۲۳، پاییز ۱۳۸۶، صص ۱۴-۹
- ۱۴- «جشن اسفندی نمودی از سپندارمذ»، فرهنگ مردم، شماره ۱۹ و ۲۰، پاییز و زمستان ۱۳۸۵، صص ۸۶-۸۴
- ۱۵- «سیمای یک افسانه‌گوی کاشانی از نگاه ادوارد براون»، فرهنگ مردم، شماره ۱۹ و ۲۰، پاییز و زمستان ۱۳۸۵، صص ۲۲۸-۲۲۷
- ۱۶- «درباره ادبیات شفاهی - افسانه‌های تمثیلی (حیوانات)»، پژوهش‌نامه ادبیات کودک و نوجوان، شماره ۴۵ و ۴۶، تابستان و پاییز ۱۳۸۵، صص ۱۱۰-۱۰۴
- ۱۷- «سیر تحول یک لطیفه از قرن چهارم تا دوره مشروطیت»، فرهنگ مردم، شماره ۱۸، تابستان ۱۳۸۵، صص ۷۱-۶۸
- ۱۸- «اجتماعیات در ابومسلم‌نامه»، کتاب ماه علوم اجتماعی، شماره ۱۰۳ و ۱۰۴ و ۱۰۵، اردیبهشت و خرداد و تیر ۱۳۸۵، صص ۴۷-۴۴
- ۱۹- «ز بانو بماندست آن یادگار»، فرهنگ مردم، شماره ۱۷، بهار ۱۳۸۵، صص ۹۶-۹۴
- ۲۰- «لطیفه؛ گونه‌ای از ادبیات شفاهی»، فرهنگ مردم، شماره ۱۶، زمستان ۱۳۸۴، صص ۱۱۱-۱۰۱
- ۲۱- «درباره ادبیات شفاهی، تعریف فرهنگ عامه یا تعیین موضوعات آن»، کتاب ماه کودک و نوجوان، شماره ۹۱، اردیبهشت ۱۳۸۴، صص ۱۰۵-۱۰۲
- ۲۲- «ادبیات شفاهی مادری که حرمتش را پاس نمی‌داریم»، کتاب ماه کودک و نوجوان، شماره ۹۲، خرداد ۱۳۸۴، صص ۹۹-۹۶.
- ۲۳- «درباره ادبیات شفاهی، مخاطب، منابع و انواع نثر شفاهی»، کتاب ماه کودک و نوجوان، شماره ۹۴، مرداد ۱۳۸۴، صص ۹۷-۹۲
- ۲۴- «انواع افسانه‌های ایرانی»، کتاب ماه کودک و نوجوان، شماره ۹۶، مهر ۱۳۸۴، صص ۱۲۷-۱۲۰
- ۲۵- «نقد اجتماعی به زبان مطایبه»، کتاب ماه علوم اجتماعی، شماره ۹۴ و ۹۵، مرداد و شهریور ۱۳۸۴، صص ۵۳-۵۰.
- ۲۶- «در بزرگداشت زن و فرهنگ»، کتاب ماه علوم اجتماعی، شماره ۹۲ و ۹۳، خرداد و تیر ۱۳۸۴، صص ۶۸-۶۷.
- ۲۷- «هزار و یک شب و ادبیات شفاهی»، کتاب ماه هنر، شماره ۸۱ و ۸۲، خرداد و تیر ۱۳۸۴، صص ۷۳-۶۴
- ۲۸- «ادبیات شفاهی اقوام بدوی»، کتاب ماه ادبیات، شماره ۹۱، اردیبهشت ۱۳۸۴، صص ۱۰۷-۱۰۲.
- ۲۹- «بررسی تطبیقی ادبیات شفاهی مردم فارس و عرب خوزستان»، پژوهش‌نامه ادبیات کودک و نوجوان، شماره ۳۹، زمستان ۱۳۸۳، صص ۴۳-۲۸
- ۳۰- «روایتی صمیمی از مردمی بدوی»، کتاب ماه علوم اجتماعی، شماره ۸۵ و ۸۶، آبان و آذر ۱۳۸۳، صص ۳۲-۳۰.
- ۳۱- «نفت و بازتاب آن در آثار داستان نویسان خوزستانی»، مطالعات ملی، شماره ۱۹، پاییز ۱۳۸۳، صص ۱۴۸-۱۲۵
- ۳۲- «فلک‌ناز نامه و ادبیات شفاهی ایران»، کتاب ماه ادبیات، شماره ۸۰ و ۸۱، خرداد و تیر ۱۳۸۳، صص ۱۲۵-۱۱۸
- ۳۳- «بررسی تطبیقی امثال و حکم عربی و فارسی با استناد به کتاب امثال و حکم استاد دهخدا»، کتاب ماه ادبیات، شماره ۶۹، تیر ۱۳۸۲، صص ۸۷-۸۰

- ۳۴- «باد زار و بانوی لیل، تاملی مردم شناختی»، کتاب ماه هنر، شماره ۵۵ و ۵۶، فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۲، صص ۹۹-۹۴
- ۳۵- «تاثیر شاهنامه بر افسانه‌های جهانی»، مجله پاژ، شماره ۳۱، پاییز ۱۳۹۷، ۱۸-۸.
- ۳۶- «در قلمرو ادبیات اقلیمی»، کتاب ماه ادبیات، شماره ۶۵ و ۶۶، اسفند ۱۳۸۱ و فروردین ۱۳۸۲، صص ۱۴۵-۱۴۰
- ۳۷- «امثال و حکم عرب خوزستان»، کتاب ماه ادبیات، شماره ۵۸، مرداد ۱۳۸۱، ۱۰۳-۱۰۰
- ۳۸- «مردم عرب خوزستان و همبستگی ملی در طول تاریخ»، فرهنگ مردم بهار و تابستان ۱۳۹۰، شماره ۳۸-۳۷، صص ۸۱-۷۵
- ۳۹- «کاتی درباره منظومه شیرنگ‌نامه»، مجله نقد کتاب ادبیات و هنر، شماره ۱۱، پاییز ۱۳۹۶، صص ۲۶۴-۲۵۵
- ۴۰- «مقایسه روایت شفاهی و کتبی داستان بهمن»، فرهنگ و ادبیات عامه، شماره ۱، بهار و تابستان ۱۳۹۲، صص ۱۸۶-۱۷۱
- ۴۱- «کتاب و کتاب‌خوانی در فرهنگ عامه ایران»، فرهنگ مردم ایران، شماره ۱۴، پاییز ۱۳۸۷، صص ۱۸-۱۵
- ۴۲- «مقایسه منقبة‌الجواهر با مناقب العارفين»، مجله پاژ، شماره ۳۵، پاییز ۱۳۹۸، صص ۱۹۴-۱۸۷
- ۴۳- «ضرورت توجه به قابلیت‌ها و ظرفیت‌های عجایب‌نامه‌ها»، مجله روشن، دفتر دهم، پاییز ۱۳۸۹، ۲۴۹-۲۳۷
- ۴۴- «مقایسه روایت شفاهی و کتبی قصه موسی و شبان»، روشن، دفتر دهم، پاییز ۱۳۸۹، صص ۲۰۸-۱۶۸
- ۴۵- «عبارات آغازین و پایانی افسانه‌های ایرانی»، فصلنامه فرهنگ مردم، پیاپی ۳۴، تابستان ۱۳۸۹.

نقدها

- ۱- احیای سنتی فراموش شده (نقدی بر موعظه شیطان اثر نجیب محفوظ ترجمه محمد جواهر کلام)، مجله کلک شماره ۱۲۸، آذر ۱۳۸۰، صص ۳۱-۳۰
- ۲- «نگاهی به مقاله همبستگی و هویت ملی در ترانه‌های قومی»، مطالعات علمی، شماره ISCV، بهار ۱۳۸۰، صص ۲۹۵-۲۸۷.
- ۳- «شاهنامه نقالان: داستانهای پهلوانی ایرانیان در زنجیره‌ای از روایت‌های سینه به سینه و سنتی»، نقد کتاب ادبیات و هنر، شماره ۱۲، زمستان ۱۳۹۶، ۵۰-۲۷.
- ۴- «نقد و بررسی بر سایه روایت‌های معتبر/ نگاهی به بازآفرینی افسانه‌ها در مجموعه قصه‌ها»، کتاب ماه کودک و نوجوان، شماره ۱۱۱-۱۰۹، آبان و آذر و دی ۱۳۸۵، صص ۴۹-۴۳
- ۵- «سیندرلای غیر ایرانی»، کتاب ماه کودک و نوجوان، شماره ۸۸، بهمن ۱۳۸۳، صص ۶۱-۵۸
- ۶- «پژوهش فراگیر نیازمند کار گروهی است»، کتاب ماه کودک و نوجوان، شماره ۷۳، آبان ۸۲، ۹۴-۸۹.
- ۷- «نگاهی به مقاله «افسانه افسانه‌پژوهی در ایران»، کتاب ماه علوم اجتماعی، شماره ۷۱ و ۷۲، شهریور و مهر ۱۳۸۲، صص ۶۶-۶۵
- ۸- «سالی دو ماه و حکایت از خود بیگانگی»، کلک، شماره ۱۲۵، خرداد ۱۳۸۰، صص ۱۸-۱۶
- ۹- «اساطیر ایران در قالب رمان (نقد و بررسی رمان پارسیان و من)»، مجله روشن، دفتر ششم، پاییز ۱۳۸۸
- ۱۰- آیا شیوه تصحیح طومارهای نقالی به بیراهه رفته است، ایران نامه
- ۱۱- بررسی دو طومار نقالی، جهان کتاب، شماره های ۳۵۶ و ۳۵۷، آذر و دی ۱۳۹۷
- ۱۲- آذربایجان و شاهنامه؛ پاسخ به یک ضرورت ملی، فصلنامه فرهنگ بان، شماره ۶، تابستان ۱۳۹۹
- ۱۳- گامی اساسی در گردآوری قصه‌های ایرانی، کتاب ماه ادبیات و فلسفه، شماره ۵۱ و ۵۰، آذر و دی ۱۳۸۰
- ۱۴- امثال و حکم مردم هزاره، نمونه‌هایی از قصه‌های مردم ایران؛ کاری علمی در گردآوری قصه‌های شفاهی، کتاب ماه کودک و نوجوان، شماره ۸۷، دی ماه ۱۳۸۳
- ۱۵- افسانه‌های ملل، کتاب ماه کودک و نوجوان، شماره ۸۳، شهریور ۱۳۸۳
- ۱۶- روایت بدیع بیضایی از هزار و یکشب
- ۱۷- نقد دیونامه
- ۱۸- نقد فرهنگ افسانه‌های ایران

سخنرانی‌ها

سخنرانی در همایش‌های مختلف از جمله در همایش بین‌المللی ایران‌شناسی، همایش هزاره شاهنامه، همایش فرهنگ و ادبیات عامه، همایش هزار و یک شب.